TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hai tuần phải trả lời - Nỗ lực thúc đẩy trách nhiệm hành chính-công vụ

06:05 03/06/2025

"Doanh nghiệp đề xuất, được hay không thì phải trả lời; cứ 'ỉm đi' là không được!" – phát biểu dứt khoát này của Thủ tướng Phạm Minh Chính không chỉ là một tuyên bố, mà là một mệnh lệnh cải cách, một tín hiệu cảnh tỉnh mạnh mẽ gửi đến toàn bộ hệ thống hành chính – từ Trung ương đến địa phương.

Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì Tọa đàm với doanh nghiệp, hiệp hội doanh nghiệp để thực hiện hiệu quả Nghị quyết 68-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Khi niềm tin thị trường đang bị thử thách, khi hàng vạn doanh nghiệp phải loay hoay trong mê cung thủ tục, thì cam kết "giải quyết trong vòng 2 tuần" với mọi kiến nghị từ doanh nghiệp chính là một cú hích thể chế, một lời hiệu triệu nhằm xoay chuyển bộ máy phục vụ, từng bước khôi phục lòng tin – tài sản quý giá nhất của môi trường kinh doanh.

Một mệnh lệnh có tính cách mạng: chấm dứt sự vô cảm của cán bộ

Trên thực tế, một trong những rào cản vô hình nhưng nguy hiểm nhất với doanh nghiệp không phải là chính sách thiếu, mà là chính sách không được thực thi kịp thời. Kiến nghị gửi đi rồi "rơi vào khoảng không", không biết ai xử lý, bao giờ được xử lý, kết quả ra sao – chính là thứ đã làm hao mòn sự kiên nhẫn và tinh thần khởi nghiệp của không ít doanh nhân. Lớn hơn thế, nó làm cho các doanh nghiệp mất đi các cơ hội làm ăn.

Bởi vậy, việc Thủ tướng yêu cầu các bộ, ngành, địa phương phải phản hồi trong vòng 2 tuần, dù đồng ý hay không, chính là hành động chấn chỉnh lại thái độ công vụ. Nó đặt dấu chấm hết cho sự im lặng vô trách nhiệm, và mở ra kỳ vọng về một nền hành chính năng động, kịp thời, có trách nhiệm. Hay nói cách khác, đó là chấm dứt thói vô cảm của một bộ phận cán bộ công chức.

Không còn là "quy trình nội bộ", mà là cam kết công vụ

Thông điệp "cứ ỉm đi là không được" cũng đặt ra một chuẩn mực mới trong quản trị công: thủ tục hành chính không còn là việc nội bộ của cơ quan nhà nước, mà là cam kết công khai với xã hội, với doanh nghiệp.

Thay vì giữ hồ sơ trong ngăn bàn, trì hoãn vô thời hạn, nay cán bộ, công chức bắt buộc phải đối diện với thực tế – hoặc hành động, hoặc phải chịu trách nhiệm. Một nền hành chính chỉ đáng tin khi từ chối cũng minh bạch như chấp thuận, và giải thích rõ ràng như một bổn phận chứ không phải "ân huệ".

Tư duy phục vụ thay thế tư duy kiểm soát

Bản chất sâu xa của chỉ đạo này là chuyển đổi tư duy – từ tư duy "kiểm soát để hạn chế rủi ro" sang tư duy "phục vụ để kiến tạo cơ hội". Khi các bộ ngành phải phản hồi trong 2 tuần, nghĩa là họ phải chủ động, dám làm, dám chịu trách nhiệm, thay vì né tránh, đùn đẩy.

Đây là bước tiếp nối tư duy hành động mà Chính phủ đã kiên định theo đuổi suốt thời gian qua: lấy doanh nghiệp làm trung tâm, lấy hiệu quả làm thước đo và lấy sự hài lòng của người dân làm mục tiêu cuối cùng.

Thời gian qua, nhiều địa phương tổ chức chương trình "Cà phê doanh nhân" để lắng nghe, giải quyết các vướng mắc cho doanh nghiệp

Muốn xoay chuyển, phải thúc đẩy bộ máy

Tuy nhiên, mệnh lệnh 2 tuần chỉ có ý nghĩa nếu toàn bộ bộ máy hành chính thực sự vận động. Muốn vậy, phải dẹp bỏ tâm lý "làm ít, sai ít", vốn là căn bệnh trầm kha của nhiều cơ quan công quyền. Nhiều cán bộ sợ trách nhiệm, không dám ký, không dám quyết. Chính nỗi sợ này đã kéo chậm tiến trình cải cách và làm tê liệt tinh thần phục vụ.

Chính phủ cần có cơ chế bảo vệ người dám làm, song song với việc truy trách nhiệm người làm sai hoặc không làm gì cả. Hệ thống cũng cần được thiết kế lại theo hướng tinh gọn, phân rõ trách nhiệm, có đầu mối chịu trách nhiệm cuối cùng cho từng nhóm vấn đề.

Không thể chuyển động nếu không có công cụ giám sát và minh bạch

Một cơ chế xử lý kiến nghị doanh nghiệp trong 2 tuần cần đi kèm với hệ thống công khai tiến độ: mỗi kiến nghị phải được mã hóa, cập nhật tình trạng xử lý theo thời gian thực. Mỗi bộ, ngành, địa phương phải định kỳ báo cáo số lượng kiến nghị đã xử lý, đang xử lý và bị quá hạn. Chỉ khi mọi việc được "soi đèn", thì bộ máy mới thật sự chuyển động. Cũng cần công khai kết quả xử lý trên các nền tảng để người dân, doanh nghiệp biết, giám sát.

Đồng thời, tiến độ xử lý phải trở thành một chỉ số đánh giá thi đua, một KPI bắt buộc. Nơi nào để kiến nghị "rơi vào im lặng", nơi đó phải bị điểm tên. Và nơi nào xử lý tốt, minh bạch, có trách nhiệm – cần được biểu dương và nhân rộng.

Không còn đường lùi cho sự trì trệ

Quyết định của Thủ tướng không dừng lại ở một tuyên bố chính trị. Đó là một chỉ thị có hiệu lực thực thi, một thông điệp mệnh lệnh được truyền trực tiếp đến từng bàn làm việc trong bộ máy hành chính.

Đã đến lúc từng bộ trưởng, từng chủ tịch UBND tỉnh, từng cục trưởng, vụ trưởng… cần tự nhìn lại mình, tự chất vấn lương tâm công vụ:

– Mình đã thực sự xử lý kiến nghị của doanh nghiệp đúng hạn chưa?

– Mình đã hành động vì lợi ích chung hay vẫn còn né tránh, đùn đẩy?

– Mình đã xứng đáng với cương vị được Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó chưa?

Đây không chỉ là câu hỏi dành cho từng cá nhân, mà là phép thử cho tinh thần trách nhiệm và năng lực cải cách của cả bộ máy.

Cải cách không phải là khẩu hiệu, mà là hành động

Phục hồi niềm tin không đến từ những bản báo cáo tốt đẹp, mà đến từ từng kiến nghị được trả lời đúng hạn, từng vướng mắc được tháo gỡ rốt ráo, từng người dân và doanh nghiệp cảm thấy được tôn trọng.

Nếu Chính phủ quyết liệt, nhưng bộ, ngành và địa phương không chuyển động, thì cải cách sẽ bị treo trên giấy. Nhưng nếu bộ máy thực sự đồng lòng, thì chỉ một mệnh lệnh 2 tuần thôi cũng có thể trở thành chất xúc tác cho một cuộc cải tổ hành chính âm thầm nhưng sâu sắc – một cải tổ để nâng bước doanh nghiệp, khơi thông nguồn lực quốc gia và thúc đẩy đất nước tiến về phía trước.

Bài viết của TS. Nguyễn Sĩ Dũng trên chinhphu.vn